

NEPILNGADĪGO UN NEAIZSARGĀTO PERSONU AIZSARDZĪBAS POLITIKA

1. Mērķis

Nodibinājums "CARITAS LATVIJA" (turpmāk - Caritas) atzīst nepilngadīgo un neaizsargāto personu tiesības uz aizsardzību neatkarīgi no dzimuma, rases, kultūras un invaliditātes. Caritas atzīst, ka darbā ar nepilngadīgajiem un neaizsargātajām personām pastāv varas attiecības un risks, ka darbinieki var ļaunprātīgi izmantot cilvēkus, ar kuriem strādā.

Caritas ir apņēmusies radīt un uzturēt vidi, kas veicina tās pamatvērtības un novērš jebkuru ļaunprātīgu izmantošanu. No Caritas darbiniekiem ("darbinieki" šeit un turpmāk – algotie darbinieki, pakalpojumu sniedzēji, personas, kuras strādā uz uzņēmuma līguma pamata, brīvprātīgie, praktikanti, valdes locekļi un sadarbības partneri, kuri rīkojas Caritas vārdā) tiek sagaidīts, ka viņi aizstāvēs visu cilvēku cieņu, ar kuriem viņiem nākas saskarties, nodrošinot, ka viņu personīgā un profesionālā uzvedība vienmēr atbilst visaugstākajiem standartiem. No viņiem tāpat tiek sagaidīts, ka, uzņemoties savus pienākumus, viņi kalpos godprātīgi un veicinās pareizas attiecības. Caritas atzīst nepilngadīgo un neaizsargāto personu īpašās vajadzības, tāpēc apņemas radīt un uzturēt vidi, kas aizsargā šīs personas.

2. Darbības joma

2.1. Nepilngadīgo un neaizsargāto personu aizsardzības politika (turpmāk - Politika) tieši attiecas uz:

- 1) visiem Caritas darbiniekiem, pakalpojumu sniedzējiem, personām, kuras strādā uz uzņēmuma līguma pamata, praktikantiem, brīvprātīgajiem un valdes locekļiem;
- 2) tiem, kuri saņem jebkāda veida palīdzību caur Caritas atbalsta mehānismiem;
- 3) Caritas sadarbības partneriem, kuri rīkojas Caritas vārdā.

2.2. Caritas nepieciešamības gadījumā sniedz atbalstu šīm personu grupām Politikas īstenošanā.

3. Nepilngadīgo un neaizsargāto personu aizsardzība

Caritas aizliedz jebkura veida ļaunprātīgas izmantošanas formas:

3.1. Caritas darbiniekiem ir aizliegts nodarīt jebkāda veida fizisku vai emocionālu kaitējumu nepilngadīgajiem vai neaizsargātajām personām.

3.2. Caritas darbiniekiem ir aizliegts iesaistīties seksuālās darbībās ar nepilngadīgajiem (personām, kas ir jaunākas par 18 gadiem) un neaizsargātajām personām. Rīcības attaisnojums nav kļūdains uzskats par nepilngadīgā vecumu.

3.3. Caritas darbiniekiem ir aizliegts apmaiņā pret seksuāliem pakalpojumiem piešķirt naudu, nodarbinātību, pakalpojumus vai citus labumus un priekšrocības.

3.4. Caritas darbiniekiem ir aizliegts jebkādā veidā pazemot vai izmantot nepilngadīgos, sievietes un neaizsargātās personas.

3.5. Caritas darbinieki nedrīkst izmantot savu varu vai stāvokli, lai nelikumīgi atteiktu pakalpojumus vai palīdzības sniegšanu, vai to piešķiršanā vadītos saskaņā ar personīgajiem ieskatiem.

3.6. Caritas darbinieki nedrīkst izmantot savu varu vai stāvokli, lai pieprasītu maksājumu, privilēģiju vai kādu citu labumu no klientiem vai citiem, kuri attiecībā pret viņiem atrodas pakļautības pozīcijā.

3.7. Caritas darbiniekiem ir aizliegts iesaistīties jebkāda veida cilvēktirdzniecībā.

4. Pienākums ziņot

4.1. Caritas darbiniekiem ir pienākums ziņot par jebkurām situācijām vai aizdomām par nepilngadīgo un neaizsargāto personu ļaunprātīgu izmantošanu. Ziņojums nosūtāms uz e-pastu info@caritas.lv. Neziņošana var radīt risku upurim un Caritas. Neziņošana ir Politikas un "Caritas Internationalis" Uzvedības kodeksa (turpmāk – Uzvedības kodekss) pārkāpums.

4.2. Ziņošana jāveic, izmantojot noteiktus ziņošanas mehānismus (Politikas 4. pielikums).

5. Prevencija

Caritas ievēro visaugstākos cilvēkresursu vadības un rekrutācijas standartus, lai pasargātu cilvēkus, ar kuriem strādājam, no ļaunprātīgas izmantošanas. Tas ietver:

5.1. Droša rekrutācija – atsauksmju sniegšana un potenciālo pretendentu pārbaude, uzsvāru liekot uz nevainojamu darba izpildi saskaņā ar Uzvedības kodeksu.

5.2. Apmācība - visi darbinieki ir izgājuši ievadapmācību par Ētikas un Uzvedības kodeksiem, Sūdzību izskatīšanas politiku, Politiku un tās pielikumiem.

5.3. Apstiprinājums - visi darbinieki ir izlasījuši, sapratuši un parakstījuši Caritas nepilngadīgo un neaizsargāto personu aizsardzības politiku un Uzvedības kodeksu.

6. Datu aizsardzība

Caritas personas datu apstrādē piemēro visaugstāko aizsardzības līmeni. Personīgā informācija, kas iegūta izmeklēšanas laikā saistībā ar Ētikas un Uzvedības kodeksiem, Politikas pārkāpumiem, tiks apstrādāta saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu (ES) 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un Latvijas Republikas Fizisko personu datu apstrādes likumu.

Pielikumi:

I pielikums – Terminu vārdnīca

II pielikums – Uzvedības standarti attiecībā pret nepilngadīgajiem un neaizsargātajām personām

III pielikums – Apliecinājuma veidlapa

IV pielikums – Ziņojuma veidlapa

APSTIPRINĀTS

Nodibinājuma "CARITAS LATVIJA"
Valdes priekšsēdētāja Inese Švekle
2023. gada 14. jūlijā

I PIELIKUMS – TERMINU VĀRDNĪCA

NEPILNGADĪGAIS:

Jebkura persona, kas ir jaunāka par 18 gadiem. Neņemot vērā to, ka valsts tiesību aktos vai vietējās paražās var būt cits vecuma sliekšnis, Caritas nodrošina vienādu aizsardzību visām personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem.

NEAIZSARGĀTAS PERSONAS:

Personas vecumā no 18 gadiem, kurām ir lielāks risks ciest būtisku kaitējumu tādu iemeslu dēļ kā dzimums, vecums, garīgā vai fiziskā veselība, nabadzība, nevienlīdzība, krīzes situācija vai dzīvesvietas maiņa.

AIZSARDZĪBA:

Organizācijas pienākums ir nodrošināt, lai to darbinieki un programmas veicinātu bērnu un neaizsargātu pieaugušo labbūtību un nepakļautu viņus kaitējuma un ļaunprātīgas izmantošanas riskam. Aizsardzība ir pasākumi, kas tiek īstenoti, lai reaģētu uz vardarbību pret nepilngadīgo vai neaizsargātu personu. Tas ietver visu sūdzību identificēšanu un reaģēšanu uz tām, kā arī personīgās atbildības uzņemšanos.

PREVENCIJA:

Tā ir atbildība un pasākumi, kas tiek īstenoti, lai novērstu vardarbību pret nepilngadīgo vai neaizsargātu personu. Tas ietver izpratnes veidošanu, apmācības veicināšanu, aizsardzības struktūru uzraudzību un novērtēšanu.

ĻAUNPRĀTĪGA IZMANTOŠANA:

Jebkura darbība vai bezdarbība, kas nodara kaitējumu citai personai. Tā var ietvert fizisku, emocionālu, seksuālu izmantošanu un nolaidību. Tā ietver arī ļaunprātīgu izmantošanu tiešsaistē un/vai izmantojot mobilās tehnoloģijas. Jebkura faktiskā rīcība vai mēģinājums ļaunprātīgi izmantot neaizsargātības, varas vai uzticības situāciju, lai gūtu finansiālu, sociālu vai politisku labumu. Ir dažādi ļaunprātīgas izmantošanas veidi, tostarp:

1. Seksuāla izmantošana: jebkura faktiskā vai piedraudēta seksuāla izmantošana pret nepilngadīgo vai pieaugušo, kas īstenota ar spēku vai nevienlīdzības vai piespiedu apstākļos. Seksuālās izmantošanas piemēri ir izvarošana, aizskarošs seksuāls kontakts, piemēram, nevēlami pieskārieni, un seksuāla izmantošana bez fiziska kontakta kā seksuāla satura ziņu sūtīšana un verbāla vai neverbāla seksuāla uzmākšanās. Neaizsargātības, varas vai uzticības situācijas faktiskā ļaunprātīga izmantošana vai mēģinājums to ļaunprātīgi izmantot seksuālos nolūkos, tostarp, bet ne tikai, gūstot finansiālu, sociālu vai politisku labumu no citas personas seksuālas izmantošanas.

2. Fiziska izmantošana: faktiskā vai iespējama fiziska vardarbība pret bērnu vai pieaugušo, piemēram, sitieni, grūdieni vai kratīšana, ja ir skaidra pārlicība vai pamatotas aizdomas, ka miesas bojājumi ir nodarīti vai apzināti nav novērsti.

3. Emocionālā izmantošana: kaitējums, ko nodara pastāvīga vai grūta emocionāli slikta izturēšanās vai noraidīšana, piemēram, pazemojoši sodi, draudi, iebiedēšana, aprūpes un mīlestības nesniegšana.

4. Nolaidība: ja netiek apmierinātas pamatvajadzības, piemēram, ēdiens, siltums un

medicīniskā aprūpe, vai ja netiek novērsta pakļaušana jebkāda veida apdraudējumam.

5. Bērnu darbs: Termins "bērnu darbs" parasti attiecas uz jebkuru saimniecisku darbību, ko veic persona, kura ir jaunāka par 15 gadiem.

6. Cilvēku tirdzniecība: nepilngadīgo vai neaizsargātu personu vervēšana, pārvadāšana, nodošana, slēpšana vai saņemšana, piemēram, darba, prostitūcijas vai seksuālas izmantošanas nolūkos.

7. Izdzīvošanas sekss: Nepilngadīgais vai neaizsargāta persona, kura dzīvo nabadzībā vai ārkārtas situācijā, izvēlas vai tiek piespiesta iesaistīties seksuālās attiecībās, lai varētu izdzīvot. Tas ir seksuāls darījums apmaiņā pret pārtiku, ūdeni, apreibinošām vielām, pajumti, naudu un jebkurām citām būtiskām vajadzībām cilvēka izdzīvošanai.

AIZDOMĀS TURAMAIS:

Persona, kas tiek turēta aizdomās par ļaunprātīgu izturēšanos vai apzinātu ļaunprātīgas izturēšanās pieļaušanu pret nepilngadīgo vai neaizsargātu personu. Šāda ļaunprātīga izturēšanās var radīt fizisku, seksuālu, emocionālu, psiholoģisku vai cita veida kaitējumu. Izmeklēšana nosaka, vai aizdomās turamais ir vainīgs vai ne.

ZIŅOTĀJS:

Persona, kura identificē un ziņo par iespējamiem nepilngadīgas vai neaizsargātas personas ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem. Visiem Caritas darbiniekiem ir pienākums ziņot, kad vien rodas aizdomas par izmantošanu, kurā iesaistīti Caritas darbinieki vai citi humānās palīdzības darbinieki, pat tad, ja viņu rīcībā nav visu faktu.

APSTIPRINĀTS

Nodibinājuma "CARITAS LATVIJA"
Valdes priekšsēdētāja Inese Švekle
2023. gada 14. jūlijā

II PIELIKUMS - UZVEDĪBAS STANDARTI ATTIECĪBĀ PRET NEPILNGADĪGAJIEM UN NEAIZSARGĀTAJĀM PERSONĀM

Caritas darbiniekiem ir jāapzinās kā viņu runas veidu, rīcību un attiecības uztver nepilngadīgie un neaizsargātās personas (turpmāk – neizsargātās personas) un jāaizsargā viņi no kaitējuma. Darbiniekiem vienmēr ir jāapzinās, ka pret katru neizsargāto personu ir jāizturas ar cieņu.

No darbiniekiem sagaidāmā uzvedība:

JĀ	NĒ
1. Rīkoties saskaņā ar Caritas vērtībām, tostarp ievērojot "Caritas Internationalis" Uzvedības un Ētikas kodeksus.	1. Sist un izturēties fiziski vardarbīgi.
2. Izturēties ar cieņu pret visiem un viņu ģimenēm neatkarīgi no rases, ādas krāsas, dzimuma, valodas, reliģijas, politiskajiem vai citiem uzskatiem, nacionālās, etniskās vai sociālās izcelsmes, īpašuma, invaliditātes, dzimšanas vai cita statusa.	2. Izturēties emocionāli vai verbāli vardarbīgi.
3. Uzklaut neizsargātās personas.	3. Būt skarbam.
4. Nodrošināt draudzīgu, iekļaujošu un drošu vidi, kas novērš jebkāda veida vardarbību un ļaunprātīgu izmantošanu.	4. Iesaistīties jebkādas seksuālās darbībās ar neaizsargāto personu, tostarp nepiedienīgi pieskarties.
5. Esiet iejūtīgi, kad esat neaizsargāto personu tuvumā (t. i., valoda, sarunas, pieskārieni, žesti).	5. Sūtīt kaitīgas rakstiskas vai mutiskas ziņas, piemēram, ar seksuālu saturu.
6. Respektēt kultūras atšķirības, kas nekaitē neaizsargātajām personām.	6. Lietot datorus, mobilos tālrunus, videokameras vai sociālos plašsaziņas līdzekļus, lai izmantotu vai uzmāktos neaizsargātajām personām vai piekļūtu, lejuplādētu vai kopīgotu neaizsargāto personu ļaunprātīgas izmantošanas materiālus.
7. Esiet nepārprotami savā rīcībā un nodomos.	7. Mudināt neaizsargāto personu tikties divatā ārpus darba aktivitātēm.
8. Visās individuālajās tikšanās ir jāievēro uzmanība un diskretums. Kopā ar neaizsargāto personu jābūt vismaz diviem Caritas pārstāvjiem (pieļaujami pamatoti izņēmumi). Tām ir jānotiek pie atvērtām durvīm vai durvīs ir jābūt caurspīdīgam stiklam.	8. Ņemt neaizsargāto personu pie sevis uz mājām.
9. Pārlicinieties, ka, pārvadājot neaizsargāto personu, ir klāt darbinieks; ja tas nav iespējams, saņemiet attiecīgu	9. Atrasties vienatnē ar neaizsargāto personu (pieļaujami pamatoti izņēmumi).
	10. Darīt priekš neaizsargātās personas personiska rakstura lietas, ko viņš spēj izdarīt pats.
	11. Izrādīt favorītismu.
	12. Esot kopā ar neaizsargāto personu, atrasties apreibinošu vielu ietekmē.

atļauju pārvadāšanai. Atļauja nav nepieciešama ārkārtējās situācijās – piemēram, nopietnas traumas gadījumā, transporta līdzekļa avārija, utt.

10. Ziņot par jebkādam aizdomām par ļaunprātīgu izmantošanu.

11. Darīt zināmas visas apsūdzības vai sodāmības, ja tās attiecas uz ļaunprātīgu izmantošanu.

12. Ievērot attiecīgos valsts tiesību aktus.

13. Nodrošināt, ka saskarsme ar neaizsargātajām personām tiek uzraudzīta, pavadīta vai vismaz notiek citu darbinieku redzeslokā.

APSTIPRINĀTS

Nodibinājuma "CARITAS LATVIJA"
Valdes priekšsēdētāja Inese Švekle
2023. gada 14. jūlijā

III PIELIKUMS - APLIECINĀJUMA VEIDALAPA

Apliecinājums

Visiem Caritas darbiniekiem¹ ir jāizlasa, jāparaksta un jāievēro Caritas nepilngadīgo un neaizsargāto personu aizsardzības politika, kas aizliedz nepilngadīgu un neaizsargātu personu ļaunprātīgu izmantošanu.

[VĀRDS, UZVĀRDS]

Es saprotu Caritas apņemšanos aizsargāt nepilngadīgo un neaizsargāto personu tiesības un cieņu un pasargāt viņus no ļaunprātīgas izmantošanas, kā noteikts Caritas nepilngadīgo un neaizsargāto personu aizsardzības politikā.

Esmu pilnībā iepazinies ar Caritas nepilngadīgo un neaizsargāto personu aizsardzības politiku un saprotu turpmāk minēto:

- ļaunprātīgas izmantošanas definīciju;
- ka man ir jāziņo par nepilngadīgas un neaizsargātas personas ļaunprātīgu izmantošanu;
- kā ziņot saskaņā ar Caritas ziņošanas procedūrām, saglabājot konfidencialitāti;
- ka man ir pienākums ievērot uzvedības standartus, kas aprakstīti Caritas nepilngadīgo un neaizsargāto personu aizsardzības politikā un Caritas Uzvedības kodeksā;
- ka man ir jāiziet apmācības par Caritas Uzvedības kodeksu, Caritas nepilngadīgo un neaizsargāto personu aizsardzības politiku, Sūdzību izskatīšanas politiku un jāiepazīstas ar saistītajiem dokumentiem, tostarp:

- Caritas Uzvedības kodeksu;
- Sūdzību izskatīšanas politiku un procedūras;
- I pielikumu - Terminu vārdnīcu;
- II pielikumu - Uzvedības standartus attiecībā pret nepilngadīgajiem un neaizsargātajām personām

jautājumu gadījumā, man ir pienākums tos uzdot tiešajam vadītājam vai atbildīgajam darbiniekam;

ka par Caritas nepilngadīgo un neaizsargāto personu aizsardzības politikas pārkāpumiem un neziņošanu var tikt piemērota disciplinārsods, tostarp līguma pārtraukšana vai atļaišana no darba.

[PARAKSTS]

[DATUMS]

¹ "Darbinieki" šeit un turpmāk nozīmē – algotie darbinieki, pakalpojumu sniedzēji, brīvprātīgie, praktikanti, valdes locekļi un sadarbības partneri, kuri rīkojas Caritas vārdā.

APSTIPRINĀTS

Nodibinājuma "CARITAS LATVIJA"
Valdes priekšsēdētāja Inese Švekle
2023. gada 14. jūlijā

IV PIELIKUMS - ZIŅOJUMA VEIDLAPA

Aizdomas par vardarbību pret nepilngadīgu vai neaizsargātu personu

Norādījumi

Saskaņā ar Nepilngadīgu un neaizsargāto personu aizsardzības politiku ir nekavējoties jāziņo katrā gadījumā, kad pastāv jebkādas aizdomas par Caritas darbinieku¹ veiktu nepilngadīgu vai neaizsargāto personu ļaunprātīgu izmantošanu. Ja jūs nevarat aizpildīt visas sadaļas, aizpildiet to, kas jums ir zināms. Ja ir vairāk nekā viens cietušais, lūdzu, aizpildiet atsevišķu ziņojumu par katru cietušo. Ziņotāja identitāte netiks izpausta, izņemot gadījumus, kad to nepieciešams zināt. Ja ziņotājs uzskata, ka briesmas draud viņam pašam vai kādam citam iesaistītajam, par to ir nekavējoties jābrīdina Caritas. Caritas ir apņēmusies izskatīt visus ziņojumus un reaģēt uz tiem. Ziņojums ir nosūtāms uz e-pastu info@caritas.lv.

Ja pastāv tūlītējs dzīvības apdraudējums vai ir nepieciešama neatliekamā palīdzība, lūdzu nekavējoties sazinieties ar vietējām atbildīgajām institūcijām un informēt Caritas, rakstot uz e-pastu info@caritas.lv. Šīs ziņojuma veidlapas mērķis ir ziņot par jebkādam aizdomīgām darbībām, kas saistītas ar ļaunprātīgu izmantošanu, lai Caritas varētu novērtēt un noteikt turpmāko rīcību.

ZIŅOTĀJS

Vai **ziņotājs** vēlas tiks identificēts?

Jā Nē

Ja jā, ziņotāja vārds un kontaktinformācija:

Vārds _____

Uzvārds _____

Telefona numurs _____

E-pasts _____

Amats _____

CIETUŠAIS

Vai cietušais ir nepilngadīgais vai pieaugušais?

Nepilngadīgais Pieaugušais N/A

¹ "Darbinieki" šeit un turpmāk nozīmē – algotie darbinieki, pakalpojumu sniedzēji, brīvprātīgie, praktikanti, valdes locekļi un sadarbības partneri, kuri rīkojas Caritas vārdā.

Cietušā identitāte:

Vārds _____

Uzvārds _____

Iesauka _____

N/A

Aptuvenus vecums _____ Dzimums _____

Papildus informācija _____

Aprūpētājs / Aizbildnis / Radnieks:

Vārds _____

Uzvārds _____

N/A

Adrese _____

Telefona numurs _____

E-pasts _____

Aptuvenus vecums _____ Dzimums _____

INFORMĀCIJA PAR PĀRKĀPUMU

Pārkāpuma veids:

(atzīmēt visu, kas attiecas)

Seksuāla izmantošana (*piem., glāsti skūpsti, izvarošana, seksuāla izmantošana bez fiziska kontakta*)

Izmantošana (*piem., seksuālā tirdzniecība, piespiedu prostitūcija, izdzīvošanas sekss, bērnu darbs*)

Emocionāla izmantošana (*piem., iebiedēšana, draudi, pazemošana, ņirgāšanās*)

Fiziska izmantošana (*piem., sišana, grūšana, kratīšana*)

Cits (aprakstīt) _____

Vieta:

Adrese/Fiziskā notikuma vieta: _____

Datumi:

Aptuvenus pārkāpuma datums: __ . __ . ____ . [DD.MM.GGGG.]

Ziņošanas datums: __ . __ . ____ . [DD.MM.GGGG.]

Fiziskais un emocionālais stāvoklis:

Cietušā fiziskais un emocionālais stāvoklis (*atzīmēt visu, kas attiecas*):

Griektas brūces, sasitumi, brūces, skrambas

Izmaiņas uzvedībā (*piem., dusmas, raudāšana, uzmanības pievēršana, norobežošanās, pēkšņa slimība*)

Cits (aprakstīt) _____

Veselības traucējumi vai invaliditāte:

Vai cietušajam ir fiziski traucējumi vai invaliditāte?

Jā Nē N/A

Ja jā, apraksti veselības traucējumu vai invaliditāti: _____

Informācijas iegūšana:

Kā ziņotājs ieguva informāciju par pārkāpumu?

Bija tā liecinieks

Cits (aprakstīt) _____

Upura drošība:

Vai pirms šīs veidlapas aizpildīšanas cietušais bija tiešās briesmās?

Jā Nē N/A

Vai par notikušo/aizdomām ir informētas atbildīgās institūcijas? Caritas vadība?

Jā Nē

Vai par notikušo/aizdomām ir informēta Caritas vadības līmeņa pārstāvji?

Jā Nē

Vieta papildus informācijai: _____

AIZDOMĀS TURAMAIS

Vārds _____

Uzvārds _____

Nav zināms

Telefona numurs _____

E-pasts _____

Aptuvenš vecums _____ Dzimums _____

Adrese _____

Nav zināms

Ieņemamais amats _____

Aizdomās turamā ārējā izskata apraksts: _____

PAPILDUS INFORMĀCIJA:

Vai ir vēl kādas personas, kurām ir ar papildus informācija?

Jā Nē

Ja jā, norādi kontaktinformāciju vai citas ziņas: _____

APSTIPRINĀTS

Nodibinājuma "CARITAS LATVIJA"
Valdes priekšsēdētāja Inese Švekle
2023. gada 14. jūlijā